

کوشتارک کخزرکک ل بیربکر ل د رسیم . ح م د م ناف

ک م لک کوشتار روویا نداوک ب شکچی ل کت ب ک ی باسی د کات ب د م
دامرکاند ن و ی ناوچ ی سا ه دراوی کوردی د رسم ک ئ ستا
ناوندراو (تونج لی) ک ل سا ی ۱۹۳۷ و ۱۹۳۸ دا ق ومان ئ و
وداوان ب شترین لاپه کانی م ژوی تورکیای ک مارین و ب خشک ی
ویان ب ثائق ست ل لایان ز ربی م ژوو نوسان و چ لاو نی بووین یان
تورک ب د نگیان ل اکراو یان شو ن دراو ه ر ک ب رب ر کانی
و س رکوت کردنی د رسم ب رد وام بو ب کار ب دستان کارکی وایان
د کرد تا ئ و ج یی د ک ر زانیاری کی ک م ل س ر ئ و ووداوان
بگات دونیای د ر و چا و د رانی دیبل ماتیگ ل ئانک را و یان
د زانی ع مانیت ز ر گ و ر ی و لیزامی د ک ر ب م ام هیچ ب یان ن
د چو س ر ی ک م ب ست ل ع مانیت تان د چن ل گ ئ و و شدا دوا ی
ق ومانی وداو کانی کونسو ی ب ریتانیا ل ت ابز ن، ک شو نی
دیبل مات کارکی ه ر نزیکیوو ل د رسم باسی ز بر و ز نگی
د ندان ب ب جیاوازی د کرد و ب ئاشکرا ئ و وداوانی ل گ
کوشتاری ئ ر م نی کان ل سا ی ۱۹۱۵ ب راورد کرد ب ه زاران کورد
ژن و مندا یش کوژران ئ وان ی ز رب یان مندا بوون خران ن و چ می
فو ات و ب ه زاران ک سی دیک ل ناوچ ی ک متری دووژمن ک ل
س ر تادا ئ ژ و م و م ا ت و سامانی دیک یان ل ست نندن
دورخران و ب و ا تی ویلای ت کان ئ ناد ی ناو ندی ب دوا ی ئ م
س رکوت کردن دا ا گ یندرا ئیدی ل تورکیا م س ل ی ک نی ب
م س ل ی کورد .

د رسم ناوچ یی ک ی د ست پ ا ن گ شتوی ب رز ب چای س ر ب فر
ش و ی باریک و د و ت ر ی قو ل ناوچ ی ژ ه ا تی تورکیا ل و
ناوچ ی دا چ ند ع شیر ت کی بچوک د ژیان ب ا گای ب خ و کردنی
ئا ژ و باغ وانی ب ره می دارستان ژیان کی م م ر و م ژ
پ راو زیان ه بوو ژمار ی گشت دانیش توانی ناوچ ک ل ناو ا ستی
سا یانی (۱۹۳۰) دا ب ۶۵۰۰۰ تا ۷۰۰۰۰ د خ م اندرا د رسم ل ووی
کلتوری و ناوچ یی کی جیاواز و تایب ت بوو ل کوردستان ب شک ی
ل ب ر ه کاری جوگرافیای ب شک ی ت ریشی ل ب ر ه کاری ت ک ا و ی
ل تایب ت م ندی کانی ز ا نی و دینی خ ی ه ندک ل ع شیر ت کان
ب کوردی کورمانجی ب لام ز رب یان ب زمان کی س رب کوردی

کښه زازاکی به نېوانگ قسه يان دکرد له رووی دينه وه هه مويان
سربه فرقه ي ديني علاوی بوون کله لویوی کله لایه تی له کورده سونه کان
جادو کرته وه.

به ربه رکهانی نیزامی وهه رش به د رسم له ولامی ووداو کيقايمت
به به ژه چکه ده دسستی په کرد واو ده چو سوپاله بيانو گه ا به وچاو ده انی
هه يه کی استه وخه کرد به به سزادانی عه شیر ته کان به ژه ک
له مارسي ۱۹۳۷ پرده کی چری کله شو نه کی ستراتیژ بوو سوت نه درا
چه ندین هه ی ته له فنه ی هه په سه نه درا به نه وه ی نه و کار ی سوپا
گومانی له سه ید نه زه د کرد نه و عه شیر ته تانه ی سه ر به نه و بوون
نه نگه سوپا په ی وا بوبه نه و سه ر ته تانه ی نه و سه ره نه دان نه
چاو نه روانکرایه وه که نه و ده قه ومه سه رچاو په کی تورکی باسی نه و
ده کات هه ر هاکات له گه نه و ووداو له شو نه کی دیکه ی کوردستانیش
وداو په کی بچوک قه وما ده نه و نه و نیشانه ی هاوسه نگه له نه وان
ناشیه لانسته کورده کانه هه ر چه نه که به ت سوپا له و سونگه یه وه ده ست
ده کات به ده ست ته ور دان په کی م ده ست له و سه ربازانه ی که ناردن به
گرتنی گومان له کراوان له لاینه عه شیر ته چه کداریه وه په شیان په
گیرا نه و ته که نه چونه نه زه ر گه ور ته تر بوونه وه له و کاته که
عه شیر ته ته کان ده ستیان له و گه نه و ا به رانه ی خه یان ا ده ست بکه نه
هه رشه کی گه ور ده دسستی په کرد عه م لیا ته نیزامی به مهاره کردنی
هه ره م که له گشت هاو نه نی ساه ی ۱۹۳۷ ده به رده وام بوو سه ید نه زه
هاوکاره هه ره نه زیکه کانه ی خه یان ا ده ست کرد به م له به هاری
دوایدا عه م لیا ته که ده ست په کرانه وه ته نانه ت به هه زی گه ور ته تر و
که به شو په یه کی به به زه یانه به زه بر و نه نگه وه ده ستیان کرد به
سه رکوت کردنی عه شیر ته ته کان عه شیر ته سه ر هه دراو نه کان پیاوان
ده ستیان کردو به م نه و مندا نه چون خه یان له نه شک و ته کان
ده شاردنه وه.

له که تایدا کاته که زستان دا هات ئیدی سوپا نه ید ته توانی عه م لیا ته
بکا به یه ناگر به سستی ا گه یان د په شنیا زی چاره سه ر په کی ناشتیا نه ی
ا گه یان د به نه ی دا کاته که خه یان له عه شیر ته ته کانه دیکه نه گه یه نن
نه و خه سار و سه دمانه ش گاه یه ندویانه قه ره بوو بکا ته وه نه و به نه نه نه
بوو هه ی فریودانه سه ر په کی سه ره نه دراوان سه ید نه زه به فنه هه نه یه
نه و قایم مقام که ی نه و ده ناسی باو نه ی په کرد سه ید نه زه به خه ی و
په نجا پیاوی که له گه یه ها تونه ته نه و شار گیران خه را دادگایه کران
سه ید نه زه و یازده که سه که له گه یه بوون ده ست به جه له سه دار نه دران.
ا په رته نه سمیه کان به شانازی و پیشه یه وه باسی نه و ده که نه که

چەندە جەردە و كەسوكارى قەلچەكراون، چەند گوند و مەزرا ئاگريان تەبەر بوو ئو و دەستانى كە لە ئۆشكەوتەكان خەيان حەشاردا بوو ھەموويان لە ناوچوون ژمارەى كوژراوانىش باس دەكات كە ژمارەيان حەفتاوشەش كەس باس دەكرەت. لە ئاپەرتەكى دىكەدا ھا تۆ دەستە و دامازەنە رانى ە شیرەتى حەيدەران بەشەك لە ە شیرەتى دەميان كوژران كەدەگاتە ژمارەى نەوان سە تا حەوت ھەزار كەس لە ھەمان كاتدا باسى ويرانكردنى دەيان گوند دەكەن. لەساى ١٩٣٨ تەنە لە حەقدە ئۆزدا باسى كوژران يان بە زىندوووى گيرانى ٧٩٥٤ كەس تەنە ئەوانەى كوژراون ١٠٪ دانىشتوانى تونجەلى كوژراون بەم كوردەكان دەنەن ژمارەى كوژراوان و خەسارەكان زەر لەو زياتر بوون.